

Καμένα, σπασμένα ή διπλοκλειδωμένα αυτοκίνητα και ακίνητα. Εικόνα εγκατάλειψης και χάους, λίγα μέτρα από την Ομόνοια. Πάντως, ο δήμος Αθηνών το έκανε το καθήκον του. Πέρασε και έβαλε στο καμένο αυτοκίνητο το γνωστό αυτοκόλλητο ότι πρέπει ο ιδιοκτήτης του να το απομακρύνει, αλλιώς θα το πάρει... ο γερνάς!

Στο γκέτο του ιστορικού κέντρου

Δεν χρειάζεται επίσημο πόρισμα για να πειστείς ότι υπάρχει ένας μηχανισμός που συντονίζει τα πιο αποκρουστικά πράγματα με τον πιο αξιοθαύμαστο τρόπο: όταν περνούν οι αστυνομικές περιπολίες έχουν ήδη υποχωρήσει οι διακινητές των ναρκωτικών. Όταν περνάει η αγορανομία, έχουν προλάβει να ξεστήσουν πάγκους οι μικροέμποροι λαθραίων. Κι όταν κάτι άλλο –αδιευκρίνιστο για όλους– συμβαίνει, εξαφανίζονται από τη Σωκράτους οι ανήλικες ιερόδουλες για κάποιες ώρες ή και για δυο μέρες, για να ξαναγυρίσουν όλες μαζί, σε κομβίο από ταξί, όπως ορίζει η ρουτίνα του κυκλώματος σωματεμπορίας.

Στις εισόδους πολλών σπιτιών και καταστημάτων οι ιδιοκτήτες έχουν εγκαταστήσει αυτόματα ρολά. Σε άλλα κτήρια πολλών χρήσεων και διαρκώς ανακυκλούμενων «ενοίκων», κάποιοι όροφοι διαχωρίζονται από τα κοινά χρηστά κλιμακοστάσια με χοντρά κάγκελα, με πόρτες ασφαλείας και με ρυθμίσεις στα ασανσέρ, ώστε να αποτρέπεται η άνοδος όσων δεν έχουν το ειδικό κλειδί. Γ' αυτούς η περιοχή αποτελεί ξεκάθαρα γκέτο.

Το «γκέτο» δεν είναι ορθός όρος, λένε οι κοινωνικοί επιστήμονες. Και εξηγούν πως αν είχε ζηήσει κανείς σε πραγματικό γκέτο, δεν θα τολμούσε να χρησιμοποιήσει τον όρο για κάτι άλλο. Ομως, πολλοί κατανοούν τη μεταφορική χρήση του όρου από τους γηγενείς μιας περιοχής όπου άγραφοι νόμοι και αδράτες ροές έχουν μεταβάλει απότομα, δραματικά, τη σύνθεση του κοινωνικού ιστού και ό,τι την περιβάλλει. Αλλωστε, και οι διεθνείς έρευνες που μετρούν την ποιότητα ζωής στις σύγχρονες πόλεις χρησιμοποιούν επισήμως τον όρο «περιοχές σαν γκέτο» (ghetto-like areas) για να περιγράψουν καταστάσεις σαν αυτές. Η Αθήνα, το Αμβούργο και η Μπρατισλάβα είναι σήμερα οι τρεις ταχύτερα γκετοποιούμενες πόλεις της Ευρώπης, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της Ε.Ε.

Στην Αθήνα η γκετοποίηση ξεκίνησε το 2004, λίγο μετά τη λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων. Όταν οι διεθνείς επισκέπτες έφυγαν, σαν κάποιος, ξαφνικά, να ανοίξε τις πύλες της κόλασης. Η εγκατάστασή του ΟΚΑΝΑ

στη Σοφοκλέους μετέτρεψε την περιοχή σε καζάνι αυτής της κόλασης. Χρειάστηκαν μία με δύο εβδομάδες για να γεμίσει η γειτονική πλατεία Θεάτρου, οι πέριξ στοές και τα στενά του ιστορικού τριγώνου με ναρκομανείς, άστεγους, μικροπωλητές, εκπορευόμενα παιδιά και όσους οι οικοδεσπότες έκριβαν από τους καλεσμένους, έχοντάς τους εξωθήσει σε άλλες γωνιές της πόλης. Σύντομα ακολούθησαν οι ορδές των μεταναστών. Από τους περίπου 4.000 που υπολογίζεται πως περνούν λαθραία κάθε μήνα τα σύνορα της χώρας, οι περισσότεροι οδηγούνται στην πρωτεύουσα από τα κυκλώματα που τους έφεραν απ' έξω.

Στοιβάζονται στα κτήρια του κέντρου, κυρίως σε παλιές βιοτεχνίες και σε κτήρια γραφείων, αλλά και σε σπίτια πρώην κατοίκων, που νοικιάζουν μεσάζοντες του δουλεμπορικού κυκλώματος. Η Νομαρχία Αθηνών έχει καταγράψει 140 τέτοια οικήματα. Οι διακινητές, κατά κανόνα, ομαδοποιούν τους νεοφερμένους κατά εθνικότητες και τους διοχετεύουν ως φτηνά εργατικά χέρια στα κυκλώματα παράνομων δραστηριοτήτων που ελέγχουν ή

με τα οποία συνεργάζονται. Αν πρόκειται για οικογένειες, μπορεί κάποιος γείτονας ή περαστικός να τους ληπθεί και να τους στείλει σε μία από τις ΜΚΟ που προσφέρουν προσωρινή στέγη, τροφή και ίσως μικροδουλειές. Η μεγάλη μάζα, όμως, οι άντρες που φτάνουν ως εδώ μόνοι τους, κατά κανόνα, στρατολογούνται στα φανάρια, σε περιστασιακές αγροτικές δουλειές, στο μικρεμπόριο και το λαθρεμπόριο. Αδιευκρίνιστος αριθμός καταλήγει στις πιο σκληρές δραστηριότητες που αναπτύσσουν οι μαφίες των αλλοδαπών, οι εγκληματικές οργανώσεις που λειτουργούν ως υπεργολάβοι της εγχώριας μαφίας και ενίοτε ως φραντασίτζ διεθνών κυκλωμάτων.

Όλοι έχουν να πουν για περιστατικά κατά τα οποία κινδύνεψαν και που η αστυνομία δήλωσε πολύ απασχολημένη για να παρέμβει. Πολλοί τηλεφώνησαν στα τμήματα Ομονοίας και Ακροπόλεως ή στη Δίωξη Ναρκωτικών για να υποδείξουν σημεία διακίνησης ουσιών και πήραν αποστομωτικές απαντήσεις, «Το ξέρουμε, τι θέλετε να κάνουμε;».

Ορόσημο για την εξέλιξη του «γκέτο» ήταν το περασμένο καλοκαίρι, με τις επιχειρήσεις-σκούπα που οργάνωσε η Ελληνική Αστυνομία μετά τις ευρωεκλογές. Κανείς δεν αμφιβάλλει πως ήταν η κυβερνητική απόφαση στην ενίσχυση του εκλογικού ποσοστού του ΛΑΟΣ και μια απόπειρα επαναδικδίκησης από τη Νέα Δημοκρατία των ψηφοφόρων που είχαν γοητευτεί από την αντιμεταναστευτική, ρατσιστική ρητορική του. Ο ΟΚΑΝΑ έφυγε, οι αστυνομικές περιπολίες αυξήθηκαν. Αλλά τίποτα τόσο ενοχλητικό για τη βιομηχανία του εγκλήματος.

Λίγο νωρίτερα είχε αρχίσει να δραστηριοποιείται έντονα η Κίνηση Ενεργών Πολιτών &

Συλλόγων για τη Σωτηρία του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας, αποτελούμενη από προϋπάρχοντες συλλόγους κατοίκων, επαγγελματιών, εμπόρων κ.ά. Οι διαμαρτυρίες τους θύμισαν ότι εκεί μέσα υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που προσπαθούν να συνεχίσουν να ζουν και να δουλεύουν. Δεν αντιμετωπίζουν εχθρικά τους μετανάστες: το περασμένο φθινόπωρο αποσπάστηκαν από την κίνηση ορισμένοι που σκλήρυναν τη στάση τους, ζητώντας για παράδειγμα άδειες οπλοφορίας για τους κατοίκους. Διεκδικούν την ενεργοποίηση της Πολιτείας ώστε να αρθεί η υποβάθμιση της περιοχής τους. Έχουν καταγγείλει εγγράφως στις Αρχές συγκεκριμένα σημεία διακίνησης ναρκωτικών, όπως τα κτήρια στην οδό Ευριπίδου 51 και 57-61.

Όλα αυτά τα χρόνια το κέντρο αδειάζει όλο και περισσότερο από τους μόνιμους κατοίκους, επισκέπτες και επιχειρηματίες που δεν μπορούν να ανεχθούν όσα συμβαίνουν εκεί. Εκτιμάται από τους εμπορικούς φορείς ότι μεταξύ Ομόνοιας-Αγίου Κωνσταντίνου-Αχιλλέως-Κολοκυνθούς-Ευριπίδου-Αθηνάς οι επι-

Ορόσημο για την εξέλιξη του «γκέτο» ήταν οι επιχειρήσεις-σκουπά της ΕΛ.ΑΣ. πέρυσι το καλοκαίρι, μετά τις ευρωεκλογές. Η κυβέρνηση της Ν.Δ. επεδίωκε να πάρει πίσω από το ΛΑΟΣ τους ψηφοφόρους που είχαν μαγευτεί απ' τη ρητορική του.

Στο γκέτο του ιστορικού κέντρου

χειρήσεις αλλοδαπών είναι πλέον πάνω από 30% της εμπορικής δραστηριότητας. Μεταξύ Σοφοκλέους-Σωκράτους-Ευριπίδου-Κολοκυνθούς το ποσοστό είναι 40%.

Αυτοί που επεκτείνονται εμφανώς και σταθερά είναι οι Κινέζοι. Είναι οι μόνοι που έχουν ρευστό για να προπληρώσουν ενσίοια 4-5 χρόνων. Ενδιαφέρονται για κάθε πιθανό χώρο, χτυπούν κουδούνια και ρωτούν ποιος ενδιαφέρεται να πουλήσει ή να νοικιάσει και χωρίς αυτούς η αγορά ακινήτων στην περιοχή θα ήταν μάλλον νεκρή. Φορτηγάκια με εμπορεύματα μεταφέρουν χιλιάδες κούτσες όλο το 24ωρο και τις στοιβάζουν σε αποθήκες, υπόγεια και ολόκληρα κτήρια που έχουν καταλάβει. Οι φορολογικοί έλεγχοι είναι ανύπαρκτοι.

Οι γειτονές τους δηλούνται σκηνικά βγαλμένα από το «Γόμορρα», όπου ο Σαβιάνο περιγράφει λαθρεμπόριο στο λιμάνι της Νάπολης και τη μετατροπή των παλιών πολυκατοικιών σε αποθήκες, όπου, για να χωρέσουν ακόμα περισσότερες κούτσες, γκρεμίζονται τοίχοι. Η Κίνηση Πολιτών έχει καταγγείλει στην Πυροσβεστική ότι τα κτήρια-αποθήκες δεν έχουν

Η πολιτική της υποβάθμισης και η υποβάθμιση της πολιτικής

«Ανησυχητική, αν όχι τρομακτική» χαρακτηρίζει την εικόνα του κέντρου ο Κώστας Καρτάλης, πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής, η οποία το τελευταίο δίμηνο προσπάθησε να αποτυπώσει συνολικά το πρόβλημα. Η επιτροπή κάλεσε τον Δήμο, τη Νομαρχία, συλλόγους κατοίκων, εμπόρων, ξενοδόχων, συν τα υπουργεία Περιβάλλοντος, Πολιτισμού και Προστασίας του Πολίτη να καταθέσουν διαπιστώσεις και προτάσεις. Μεταξύ των στοιχείων που παρουσιάστηκαν είναι ότι σήμερα:

- **Η Αθήνα, μαζί με το Αμβούργο και την Μπρατισλάβα είναι οι ταχύτερα γκετοποιούμενες πόλεις της Ευρώπης**, με υψηλά ποσοστά ανεργίας.
- **Στο κέντρο της υπάρχουν 500 εγκαταλεημένα κτήρια.**
- **Υπάρχει ραγδαία αλλαγή της φυσιογνωμίας του ιστορικού κέντρου:** από τις 1.000 βιοτεχνίες που υπήρχαν πριν από 10 χρόνια, πλέον έχουν απομείνει 150.
- **Ένα τμήμα του κέντρου έχει μετατραπεί σε βιομηχανία διασκέδασης**, που μεταφέρεται από ένα σημείο στο άλλο.
- **Όσα κτήρια κατοικούνται από ανθρώπους χαμηλών εισοδημάτων είναι πολύ επιρρεπή σε δύσκολες περιβαλλοντικές συνθήκες** (π.χ., καύσωνες).

Στον εισαγγελέα στάλθηκαν στοιχεία για την παραβατικότητα (καταπατήσεις κτηρίων, πορνεία, στέκια τοξικομανών), που παρουσίασαν ο Δήμος και η Νομαρχία. Αυτές τις μέρες αναμένεται να εκδοθεί πόρισμα με διαπιστώσεις και προτάσεις της επιτροπής. Αυτές θα κινούνται γύρω από το στόχο «να επανακατοικηθεί το κέντρο» από κατοίκους, εμπόρους, τουρίστες, επισκέπτες κ.λπ., με συνδυασμό όλων των χρήσεων γης, χρησιμοποιώντας ως πρότυπο την Πλάκα. Θα προταθούν δράσεις για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος της περιοχής, τη στήριξη της κοινωνικής συνοχής και την αναζωογόνηση της οικονομικής δραστηριότητας. Διατυπώθηκαν δεσμεύσεις για αύξηση της αστυνόμευσης, δίκτυο μικρών πεζοδρομήσεων, επέκταση της ενοποίησης αρχαιολογικών χώρων, αναπλάσεις κ.ά. Αναζητούνται πόροι που πιθανότατα θα προέρχονται από το Πράσινο Ταμείο, το ΕΣΠΑ και δημόσιες δαπάνες (π.χ., για συγκοινωνίες). Επί πλέον, θα προταθεί πολιτική οικονομικών κινήτρων προς επιχειρηματίες, ώστε να ξαναγυρίσουν στο κέντρο (κατά το πρότυπο πόλεων όπως το Παρίσι και η Βαρκελώνη).

Όλοι όσοι προσήλθαν στην επιτροπή συμφώνησαν ότι απαιτείται ένα ενιαίο συντονιστικό σύστημα για να επιτευχθούν όλα αυτά. Δεν έχουν καταλήξει αν θα είναι ένας φορέας νέος, ένας υφιστάμενος που θα ενισχυθεί, ένα διυπουργικό όργανο ή κάτι άλλο. Αναγκαία κρίνεται και η επανακατανομή και απλοποίηση των αρμοδιοτήτων καθενός από τους υφιστάμενους φορείς (τοπική αυτοδιοίκηση, υπηρεσίες, υπουργεία), διαφορετικά δεν αναμένεται να γίνει πάλι τίποτα.

**Στο γκέτο
του ιστορικού
κέντρου**

άδειες πυρασφάλειας και είναι άγνωστο τι είδους οικοδομικές μετατροπές έχουν υποστεί, που πιθανόν να επηρεάζουν τη στατικότητα τους. Η Πυροσβεστική απάντησε πως το έχει υπόψη της!

Πάει καιρός που κυκλοφορεί η φήμη ότι πίσω από αυτήν την υποβάθμιση κρύβεται ένα σχέδιο real estate, σε συνέργεια με πολιτικούς παράγοντες, με στόχο να πείσουν οι τιμές και να επενδύσουν μεγαλοεργολάβοι. Ακούγεται τόσο καλοσχεδιασμένο, που κανείς δεν μπορεί να το συνδέσει με το ταμπεραμέντο και τις ικανότητες των ελλήνων πολιτικών. Κι έτσι, στα ερωτήματα «γιατί αφέθηκε η κατάσταση να φτάσει ως εδώ;», «τι σχέδια εξυπηρετούνται;» και «ποιοι επωφελούνται;», οι μη συνωμοσιολόγοι καταλήγουν στο ίδιο συμπέρασμα: «Οι μόνοι που κερδίζουν – και κερδίζουν πολλά – είναι τα κυκλώματα παρανομίας και η διαφθορά». Αν σκεφτεί κανείς πόσοι λογαριασμοί θα πάσουν να τροφοδοτούνται αν ελεγχθούν αυτά τα δύο, θα συνειδητοποιήσει γιατί δεν συμβαίνει. ■

Διαβάστε

Ρομπέρτο Σαθιάνο, «Γόμορρα», μτφρ. Μαρία Οικονομίδου, εκδόσεις Πατάκη
Ο συγγραφέας, που αποκάλυψε εμπειριστικά τις δραστηριότητες της Καμόρα, της ναπολιτάνικης μαφίας, ζει υπό αστυνομική προστασία, καθώς απειλείται η ζωή του. Το βιβλίο περιγράφει γλαφυρά το λαθρεμπόριο, την παραοικονομία, την τρομοκρατία και τα υπόγεια κυκλώματα που συνδέουν το έγκλημα με την εξουσία.

Πληροφορίες

www.istorikoghetto.com
Καταγγελίες και ειδήσεις για το ιστορικό κέντρο.

metaxourgeio.wordpress.com
Ενα αντίστοιχο μπλογκ για το Μεταξουργείο.

Η γεωγραφία του υποκόσμου

Σύμφωνα με αστυνομικές πηγές, στην πυραμίδα ισχύος που σχηματίζουν οι εγκληματικές ομάδες στην Ελλάδα, ιεραρχικά ανώτεροι είναι πάντα οι έλληνες μαφιόζοι. Ακολουθούν οι Ρώσοι και κάτω από αυτούς οι Βαλκάνιοι (Σκοπιανοί, Βούλγαροι, Αλβανοί και Σέρβοι). Ενα κατώτερο στρώμα περιλαμβάνει τις υπόλοιπες εθνικότητες: Κινέζους, Νιγηριανούς, Πακιστανούς, Μαροκινούς, Σουδανούς, Ιρανοί και Μπανγκλαντεσιανούς. Τα πρώτα σκληρά εγκληματικά μορφώματα ορισμένων εξ αυτών των ομάδων (Πακιστανών, Ιρανών, Ινδών) άρχισαν να διαμορφώνονται από τη δεκαετία του '90, οπότε άρχισαν να στήνουν και τους πρώτους μηχανισμούς μεταφοράς συμπατριωτών τους στην Ελλάδα.

Σήμερα οι ομάδες αυτές, και όσες προσέθηκαν από νέες χώρες προέλευσης αλλοδαπών, συγκροτούν μαφίες μονοεθνικές ως προς τη σύνθεσή τους και πολυπλόκαμες ως προς την κατανομή των ρόλων στο εσωτερικό τους. Πρωταγωνιστούν στη λεγόμενη υψηλή εγκληματικότητα στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας και έχουν αρκετά σαφώς διαχωρισμένους τομείς δράσης:

- **Κινέζοι φέρονται να ελέγχουν τη διακίνηση των λαθραίων προϊόντων** που κατακλύζουν την ελληνική αγορά. Για τη διακίνησή τους συνεργάζονται και με κυκλώματα άλλων εθνικότητων (π.χ., του Πακιστάν) τα οποία ελέγχουν την «νοικίαση» εργατών.

- **Νιγηριανοί συγκροτούν μία από τις πιο σκληρές μαφίες, με κυρίαρχο ρόλο στο εμπόριο ανθρώπων**, το οποίο περιλαμβάνει πολλές ανατριχιαστικές ιστορίες κακομεταχείρισής τους. Θεωρείται ότι έχουν σχεδόν απόλυτο έλεγχο της πορνείας στο ιστορικό κέντρο – και όχι μόνο σ' αυτό. Εισάγουν κοπέλες από τη Νιγηρία και τις εξαναγκάζουν σε πορνεία, παρακρατώντας τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα και εκβιάζοντας τις ίδιες και τις οικογένειές τους με τη χρήση μαύρης μαγείας. Δευτερευόντως, ασχολούνται με τη διακίνηση προϊόντων «μυϊμούδων» και πλαστών CD (χρησιμοποιώντας Πακιστανούς και Σουδανούς), ενώ έχουν υπολογίσιμη δύναμη και στη διακίνηση μικροποστήτων ναρκωτικών. Μεσολαβούν, επίσης, στις υπενοικιάσεις κτηρίων από Έλληνες, τα οποία μετατρέπουν σε κοιτώνες διανοκτέρευσης μεταναστών. Πρόσφατα επέκτειναν τη δράση τους και στον έλεγχο του παράνομου πάρκινγκ γύρω από τις ζώνες νυχτερινής διασκέδασης του κέντρου.

- **Πακιστανοί ελέγχουν τη διακίνηση των λαθρομεταναστών**, μέσω ομάδων που τους διοχετεύουν στα φανάρια του Λεκανοπεδίου για να πλένουν παρμηρίζ και να πουλάνε μικροαντικείμενα. Οι ίδιοι ελέγχουν, επίσης, τόσο την προώθηση των συγκεκριμένων αντικειμένων από εισαγωγικές αποθήκες λαθραίων (που είναι διασπαρμένες στη δυτική Αττική) όσο και την κατανομή των εσόδων από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Ελέγχουν και τις υπενοικιάσεις κτηρίων από Έλληνες, τα οποία μετατρέπουν σε κοιτώνες για συμπατριώτες τους.

- **Σουδανοί πρωταγωνιστούν στο μικρεμπόριο πρωίνων**. Τους ίδιους τους «νοικιάζουν» γι' αυτόν τον ρόλο οι Αλβανοί, που διακινούν τις μεγαλύτερες ποσότητες. Οι Σουδανοί συμμετέχουν και στο λαθρεμπόριο «μυϊμούδων» και CD.

- **Ιρανοί χρησιμοποιούνται κυρίως βοηθητικά από τις υπόλοιπες ομάδες όταν προκύπτουν διαμάχες**, σε ένοπλες συρράξεις μεταξύ αντίπαλων μαφιών ή εξακαθάριματος λογαριασμών. Συχνά χρησιμοποιούνται και για την επιβολή της τάξης όταν τίθεται θέμα ανυπακοής σε εποχικά εργατικά ζητήματα (π.χ., φραουλοχώραφα).

- **Μαροκίνοι εμφανίζονται ως προστάτες των μαγαζιών νυχτερινής διασκέδασης**. Μαζί με τους Νιγηριανούς ελέγχουν και τη στάθμευση, κυρίως στο Γκάζι.